

Livskraftscentralen

Miljöavtal om uppföljning av lantrasdjur 2026

22.1.2026

livskraftscentralen.
fi

Miljöavtal om uppföljning av lantrasdjur

- Avtal om uppfödning av lantraser är ett ettårigt miljöavtal som syftar till att bevara och främja lantrasernas genetiska mångfald
- Den som ansöker om avtal kan få ersättning genom att ingå ett avtal om ett renrasigt djur som stödsökanden har i sin besittning, och som uppfyller alla villkor/djurgrupp i avtalet
- Med renrasiga djur avses nötkreatur, får och getter som har stamboksintyg eller hästar som är registrerade som finsk häst i Finlands Hippos register, eller lantrashöns som hör till Naturresursinstitutets program för bevarande av lantrashöns
- **Avtalet är ettårigt** och avtalsperiodens längd är ett kalenderår, **1.1.-31.12.2026**. Avtalsvillkoren skall följas fr.o.m. 1.1.2026 i det nya avtalet

Avtalsdjur

- Bidrag kan fås för följande renrasiga djur:
 - Öst-, väst- och nordfinsk boskap
(renrasig avkomma 1.1.2024- 31.12.2025)
 - Finska lantrasgetter
(renrasig avkomma 1.1.2023- 31.12.2025)
 - Får av finsk lantras, Ålands får och Kajanalands får
(renrasig avkomma 1.1.2024- 31.12.2025)
 - Finska hästar
(renrasig avkomma 1.1.2023- 31.12.2025)
 - Lantrashönor och lantrastuppar
Intyg om hörande till Naturresursinstitutets program

Avtalets allmänna villkor

- Avtalet kan ingås för en renrasiga han- och hondjur som har fött en renrasig avkomma senast 2 år (nötkreatur och får) eller 3 år (hästar och getter) innan avtalsperiodens början. För höns skall ett intyg lämnas in, på att stödsökanden hör till programmet för bevarande av lantrashöns
- Ett dödfödd renrasig avkomma beaktas också som avkomma som avtalsdjuret, om den har anmälts i registret
- Utöver avtalsvillkoren skall stödsökanden följa minimikraven i den nationella lagstiftningen för att kunna få ersättning. Brister i iakttagande av dessa kan leda till påföljder för den ersättning som betalas ut
- De grundläggande nivåkraven för de olika lantraserna presenteras i de artspecifika förhållandena

Öst,- väst- och nordfinsk nötkreatur

- Ersättning fås endast för nötkreatur som är **stamboks förda och renrasiga djur**, vars renrasighet kan bevisas med ett stamboksintyg för avtalsperioden. Intyget skall bifogas till ansökan, (utfärdats av Andelslaget Faba (stamboksbeteckningen är antingen S eller SSS))
- Inavelsgraden för nötkreatur skall vara mindre än 6,25 % för avkommor. Nötkreaturens renrasighet och beräkning av inavelsgrad ska bevisas med ett stamboksintyg och skall beräknas på sex generationer av förfäder, utfärdats av Andelslaget Faba.
- Nötkreatur skall ha fått minst en renrasig avkomma under de två år föregående avtalsperioden, vars renrasighet kan bevisas med ett stamboksintyg
- En renrasig avkomma som är dödfödda vid 7 månaders eller senare in i dräktigheten beaktas också, om den har anmälts i registret och syns i moderns eller faderns stambok

Finska lantrasgetter, Ålands-, och Kajanalands får (1/2)

Avtal kan ingås om stödsökanden har **minst 5 djur** som uppfyller avtalsvillkoren

Fåret skall ha fått minst en renrasig avkomma under de två år som föregår avtalsperioden

Geten skall ha fått minst en renrasig avkomma under de tre år som föregår avtalsperioden

Avtalsdjuren stambokförda, renrasighet skall intygas på ProAgria NettiKatras- register, och skall bifogas till ansökan

Raskoden för respektive djurgrupp är:

- Finsk lantrasfår, SS1
- Ålands får, AA1
- Kajanalands får, KK1 eller K

Finska lantrasgetter, Ålands-, och Kajanalands får (2/2)

- Produktion av renrasig avkomma skall ha inletts före den 1.1.2026
- Avkommans rasrenhet kan konstateras från faderns eller moderns registrerade uppgifter i får- och getregistret
- Som avkomma beaktas också dödfödda avkommor som anmälts till får- och getregistret
- Avelsplan för får och getter är obligatorisk

Avelsplan för får och getter

- Gården skall ha en **uppdaterad avelsplan** för de får- och getter som ingår i avtalet
- Avelsplanen kan uppföras av stödsökanden själv eller av en sakkunnig
- Den uppdaterade avelsplanen returneras till Livskraftscentralen som bilaga till ansökan en gång under avtalsperioden. Avelsplanen skall uppdateras om ersättningsdjur tillkommer, och den uppdaterade avelsplanen skall även returneras till Livskraftscentralen
- I avelsplanen skall EU- signum och ras för alla gårdens han- och hondjur antecknas
- Avelsplanen skall innehålla:
 - Beskrivning avelsmålen för gårdens djur
 - Uppräknat alla lantrasdjur av hon- och hankön som ingår i avtalet
 - En plan för betäcknings- och insemineringsgrupper, om baggar/ bockar av samma ras används
 - Beskrivning hur inavelsgraden beaktas vid avel
- Vid övervakningen skall den uppdaterade avelsplanen finnas till förfogande för Livskraftscentralens inspektörer

Finnhästar

- Hästen skall ha fått en renrasig avkomma inom de senaste 3 åren innan avtalsperioden börjar
- Den häst som ingår i avtalet måste var registrerad i Finlands Hippos rf:s register som Finnhäst från början av avtalsperioden 1.1.2026, även föl
- Avkommor till de hästar som ingår i avtalet skall också finnas i Finlands Hippos register i början av avtalsperioden. Men föl som är födda under 2025 behöver dock inte vara identifierade och behöver inte ha någon UELN-kod
- Stödsökanden behöver inte bifoga identifieringshandlingar i samband med ansökan, uppgifterna kontrolleras av Livskraftscentralen i Heppa-systemet (Heppa-järjestelmä)
- Hästens vanliga djurhållningsplats skall anges i avtalsansökan. Om hästens vanliga djurhållningsplatsen ändras, skall Livskraftscentralen informeras. Kortvariga djurhållningsplatser skall redovisas i bokföring
- Om stödsökanden använder sig av Hippos elektroniska system Oma Talli räcker det att hålla djurhållningsplatsen uppdaterad där. I andra fall skall bokföringen skötas på annat sätt

Lantrashöns och lantrastuppar

- Till ansökan skall intyg bifogas över att stödsökanden hör till Naturresurs institutets program för bevarande av lantrashöns
- I en flock på minst 20 lantrashöns som omfattas av avtalet skall minst en lantrastupp ingå i gruppen
- Lantrashöns hålls som en flock, och skall finnas på en registrerad djurhållningsplats och djurhållningsplatsen skall anges i avtalsansökan. Om djurhållningsplatsen ändras under avtalsperioden skall detta informeras till Livskraftscentralen
- Om stödsökandens innehav av lantrashöns inom avtalsperioden upphör mitt under avtalsperioden eller om djurantalet sjunker under minimiantalet i avtalsvillkoren, förfaller avtalet. Stödsökanden skall underrätta Livskraftscentralen om ändringen inom 14 dygn

Renrasig

Lantraser/ Renrasig	Utfärdar stamboksintyg	Stamboksintygets koder
Öst-, väst- och nordfinsk boskap	Andelslaget Faba	S eller SSS och inavelsgrad på mindre än 6,25 % (huvudperioden
Finsk lantras Kajanalands får	Pro Agria Central föreningen rf.	Finsk lantras, SS1 Kajanalands får, KK1 eller K (alla gårdens får över 1 år)
Ålands får	Föreningen Ålandsfåret rf	AA1 (alla gårdens får över 1 år)
Finska lantrasgetter	Pro Agria Central föreningen rf.	SS1
Finska hästar	Finland Hippo rf	Uppgifterna kontrolleras på NTM-centralen via Hippo registret
Lantrashönor och lantrastuppar	Naturresursinstitutet	Utprintat intyg för bevarande av lantrashöns från lantrasregistret för höns

Identifiering och registrering

- En förutsättning för ersättning för avtalsdjuren är att bestämmelserna om identifiering och registrering iakttas. För nötkreatur, får och get skall händelsen registreras inom 7 dagar
- Om händelsen för djuret (nöt, får, get) inte registrerats inom 7 dagar, leder det till att djuret avslås och påföljder. Ett ersättningsberättigat djur godkänns inte heller
- Djurets ras och kön skall även vara rätt i djurregistret. Om uppgifterna är felaktiga leder det till att djuret avslås och därutöver tillkommer sanktioner enligt övervakningsföreskrifterna
- Nötkreatur, får och getter skall vara registrerade i djurregistret på gårdssignumet

Ansökan om lantrasdjur (1/2)

- Ansökningstiden är från den **17.2.2026** till den **12.3.2025** och görs **elektroniskt** via **Vipu-tjänsten**.
<https://vipu.ruokavirasto.fi/login.jsp>
- Pappersblanketter finns inte tillgängliga
- Ett lägenhetssignum krävs och stödsökanden måste ha, eller bör registrera en en djurhållningsplats och informera om djurhållningsverksamheten
- Ett avtalsdjur kan också uppställas på någon annan aktörs djurhållningsplats, om stödsökanden kan påvisa var djuret hålls
- Utöver ansökan ska sökanden **lämna in de obligatoriska bilagor** som definierats för varje ras
- Alla avtalsdjur som ingår i ansökan skall redovisas som enskilda djur, lantrashöns behandlas som flock
- Avtalsdjur kan inte läggas till i mitten av en avtalsperiod
- Förändringar i djurhållningsplatsen skall meddelas till Livskraftscentralen

Ansökan om lantrasdjur (2/2)

- Djurens rasrenhetsintyg skall bifogas till Vipu ansökan för varje avtal för nötkreatur, får och getter. För nötkreatur gäller Fabas stambok, och för får och getter stambok av ProAgria Keskusten Liitto ry och för Ålandsfår av Föreningen Ålandsfåret
- Till ansökan skall intyg bifogas över att stödsökanden hör till Naturresurs institutets program för bevarande av lantrashöns
- Fårens och getternas avelsplan skall även bifogas till ansökan i Vipu- tjänsten
- Ansökan skall visa produktion av renrasiga avkommor inom den föreskrivna tiden, förutom kycklingar
- Stödsökanden behöver inte bifoga identifieringshandlingar för hästar i samband med ansökningen, uppgifterna kontrolleras med hjälp av Hippo registret på Livskraftscentralen

Ersättningsbelopp

ERSÄTTNING BETALAS PÅ BASIS AV DET ANTAL DJURENHETER (DE), SOM UTGÖRS AV DJURANTALET I AVTALET I EN RAT PÅ VÅREN EFTER ANSÖKNINGSÅRET

Ras	Ersättningsnivå	Djurenhetskoefficient	Minimiantalet djur uppfylls när det finns
Östfinsk boskap	683 €/de	1 kpl = 1,0 de	1 st
Västfinsk boskap	683 €/de	1 kpl = 1,0 de	1 st
Nordfinsk boskap	683 €/de	1 kpl = 1,0 de	1 st
Finsk lantras (får)	300 €/de	1 kpl = 0,2 de	5 st
Kajanalandsfår	350 €/de	1 kpl = 0,2 de	5 st
Ålandsfår	350 €/de	1 kpl = 0,2 de	5 st
Finsk lantras (get)	350 €/de	1 kpl = 0,2 de	5 st
Finsk häst	350 €/de	1 kpl = 1,0 de	1 st
Lantrashöna	300,14 €/avtal		I avtalet skall ingå minst 20 hönor, varav minst en tupp

Ersättande eller avlägsnande av avtalsdjur

- Om ett avtalsdjur avlägsnas från avtalet:
 - Ersättning betalas inte för avlägsnade djur, om inte en anmälning om ersättande djur gjorts
 - Ersättande djur får ersättning ifall djuret är av samma kön, ras, samt att stödvillkoren uppfylls vid ersättningstidpunkten
- Djur som avlägsnas eller ersätts till avtalet skall anmälas till Livskraftscentralen med en skriftlig fritt formulerad anmälan **inom utsatt tid, 14 dagar**. Försent anmälda förändringar leder till att djuret avslås
 - Ersättande djur (nötdjur, får, getter) skall vara registrerade i djurregistret samt hästar i Finlands Hippos register
- Om djurantalet sjunker under minimiantalet i avtalet, förfallet avtalet
- En hönsflock kan avlägsnas från avtalet, varvid avtalet förfallet. Hönsflock kan inte ersättas
- Nya djur kan inte läggas till i avtalet under avtalsperioden

Prioritetsordning för avtal

Avtal ingås inom ramen för statens anslag.

- Om antalet djurenheter som ansökt om lantrasbidrag stödåret 2026 överstiger det anslag som står till förfogande för dem, prioriteras de sökande som har haft motsvarande avtal året före ansökan.
- Ett nytt motsvarande avtal kan ingås för högst samma djurantal, djurart och -ras som avtalet från föregående år omfattade

Tilläggsinformation

- Avtalsvillkor uppfödning av lantrasdjur 2026
 - <https://www.ruokavirasto.fi/sv/stod/jordbruk/djurstod/avtal-om-uppfodning-av-lantraser/avtalsvillkor-miljoavtal-om-uppfodning-av-lantrasdjur/avtalsvillkor-miljoavtal-om-uppfodning-av-lantrasdjur-2026/>
- Identifiering och registrering av nötkreatur
 - <https://www.ruokavirasto.fi/sv/djur/djurhallning-identifiering-och-registrering/>

Ta kontakt

- **Nylands Livskraftscentral**

Esme Manns (svenska) +358 50 437 0063

Riikka Kettunen +358 295 021 295

E- post:

förnamn.efternamn@elinvoimakeskus.fi

